

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ТА ПРАВО ЄС**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Міжнародне та європейське право»

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 27 січня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародне публічне право та право ЄС
Викладач	Книш Віталій Васильович, доц., д.ю.н., проф. кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
Контактний телефон викладача	Книш Віталій Васильович (066) 7993440
Е-mail викладача	Книш Віталій Васильович: vitaliy.knysh@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kkmtp.pnu.edu.ua/rozklad-zaniat/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є галузь міжнародного публічного права та специфіка права ЄС, а також практика реалізації відповідних норм міжнародного та європейського права відповідальними суб'єктами.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа, особливості і суб'єкти міжнародного права та права ЄС. Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій. Право зовнішніх зносин. Міжнародно-правова відповідальність держав, міжнародних та європейських організацій. 2. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право. Міжнародне економічне право. Міжнародне екологічне право. Міжнародне повітряне, космічне та морське право. Захист прав людини в міжнародному праві та у праві ЄС. <p>Міжнародне публічне право полягає в системному і комплексному підході до вивчення суті і змісту міжнародно-правових явищ, визначення їх ролі і місця в системі сучасних міжнародних та європейських відносин.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають міжнародні та європейські нормативно-правові акти, зокрема, Загальна декларація прав людини, Конвенція про захист прав і основних свобод, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Заключний акт НБСЕ та ціла низка міжнародних та європейських актів, визнаних та ратифікованих більшістю держав.</p> <p>Застосування норм міжнародного та європейського права в умовах урегулювання міжнародних та міждержавних відносин, включаючи і відносини між країнами ЄС, є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства без кваліфікованих фахівців у сфері міжнародного права. Підготовка юристів-фахівців у сфері міжнародного права повинна стати одним з пріоритетних напрямів у міжнародній гармонізаційній та євроінтеграційній діяльності. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі міжнародного права та міжнародних відносин в рамках сучасного публічного права на підґрунті стійкої сформованої правової культури та знань дипломатичного етикету.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право та право ЄС» є формування у студентів цілісного уявлення про міжнародне право як особливу систему права, його структуру, предмет і суб'єктів, джерела та основні галузі; надання необхідних знань національних і міжнародно-правових актів, умінь та навичок правильного їх застосування; формування вміння і навичок роботи з нормативно-правовими документами, їх грамотну класифікацію, вміння правильно використовувати юридичні терміни; формування наукового світогляду; визначення проблем, що виникають при його застосуванні та шляхи їх усунення.</p>	

Основними цілями вивчення дисципліни «Міжнародне публічне право та право ЄС» є опанування студентами теоретичною і нормативною базою міжнародного публічного права та права ЄС; вміння застосовувати на практиці теоретичні знання з міжнародно-правових питань, що постають у сфері сучасних міжнародних відносин; засвоєння студентами концептуальних основ походження та сутності міжнародного публічного права; вивчення системи джерел міжнародного публічного права; дослідження співвідношення міжнародного публічного та національного права; формуванні у студентів розуміння інституціональної міжнародного публічного права; дослідження галузей міжнародного публічного права та специфіки права ЄС.

4. Результати навчання (компетентності)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні компетентності

Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

<p>Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.</p> <p>Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.</p> <p>Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.</p> <p>Пояснювати природу та зміст основних правових явищ; і процесів.</p> <p>Правозастосування</p> <p>Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.</p> <p>Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях.</p>			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	60		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	66		
самостійна робота	144		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
4, 5	Міжнародне та європейське право	2, 3	нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	сам. роб.
		семінарські (практичні) заняття	
Модуль I. Природа, особливості і суб'єкти міжнародного права та Права ЄС. Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій. Право зовнішніх зносин. Міжнародно-правова відповідальність держав, міжнародних та європейських організацій			
Тема № 1. Поняття, особливості та історія становлення міжнародного права. Суб'єкти міжнародного права. Правонаступництво у міжнародному праві та праві ЄС		2	6
Тема № 2. Норми та джерела міжнародного права. Принципи міжнародного права та права ЄС		2	6
Тема № 3. Територія та населення у міжнародному праві		2	6
Тема № 4. Право міжнародних договорів		2	6
Тема № 5. Дипломатичне та консульське право		4	6
Тема № 6. Міжнародно-правова відповідальність держав		2	6
Модуль II. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право. Міжнародне економічне право. Міжнародне екологічне право. Міжнародне повітряне, космічне та морське право. Захист прав людини в міжнародному праві та у праві ЄС			
Тема № 7. Право збройних конфліктів (Міжнародне гуманітарне право)		2	6
Тема № 8. Міжнародне кримінальне право		2	6
Тема № 9. Міжнародне економічне право		4	6
Тема № 10. Міжнародне право охорони навколишнього природного середовища. Міжнародне повітряне та космічне право		4	6

Тема № 11. Міжнародне морське право	2	4	6
Тема № 12. Захист прав людини в міжнародному праві	4	4	6
Модуль III. Право ЄС. Загальна характеристика. Основні інституції Європейського Союзу			
Тема 13. Європейське співтовариство та Європейський Союз. Правовий статус держав-членів ЄС	4	4	8
Тема 14. Основні похідні та неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС	4	6	8
Тема 15. Європейський парламент та Рада Європейського Союзу	4	4	8
Тема 16. Європейська комісія. Судові органи ЄС. Допоміжні інституції ЄС	4	4	8
Модуль IV. Галузі права ЄС			
Тема 17. Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу	2	2	8
Тема 18. Європейська політика сусідства	2	2	8
Тема 19. Митне та податкове право ЄС. Торгове право ЄС	2	4	8
Тема 20. Трудове і соціальне право Європейського Союзу	2	2	8
Тема 21. Захист прав людини в ЄС. Право зовнішніх зносин ЄС	4	2	8
ЗАГ.:	60	66	144
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (зі змінами та доповненнями) – текст розміщений на сайті навчально-наукового юридичного інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf (надалі - Положення)		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами однієї письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 5 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі: Науково-методологічні засади екологічного права; Право екологічної безпеки. На контрольну виноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 8 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту, які оцінюються по 4 бали, 4 закритих тестових запитань, які оцінюються по 1 балу. Максимальний бал за контрольну становить 20. <u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <u>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті</u> https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d1%96%d0%bd%d0%b4%d0%b8%d0%b2%d1%96%d0%b4%d1%83%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%bc%d1%94%d0%bf/		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена Положенням про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення .		
7. Політика навчальної дисципліни			
<u>Письмові роботи:</u>			

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента);

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення).

8. Рекомендована література

1. Міжнародне публічне право [Текст]: підручник / [за ред. проф. В. М. Репецького ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ф-т міжнар. відносин. 2-е вид., стер. К.: Знання, 2021. 437 с.

2. Основи публічного права України: навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. к.ю.н., проф. А.Ю. Олійника, к.ю.н., доц. М.І. Кагадія. К.: КНУТД ; Дніпро: Ліра ЛТД, 2017. 448 с.

3. Право Європейського Союзу: підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуwege П. та ін.]; за ред. Р. А. Петрова. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків : Право, 2019. 442 с.

4. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса Фенікс, 2018. 744 с.

5. Тетарчук І., Дяків Т. Міжнародне право: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 208 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Книш В. В. Міжнародне публічне право та право ЄС: навчально-методичний посібник для забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності «Міжнародне та європейське право». Івано-Франківськ, 2022. 42 с.

<https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%bb%d1%8f-%d1%81%d0%b0%d0%bc%d0%be%d1%81%d1%82%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be%d1%97-%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d0%b0-2/>

2. Книш В. В. Міжнародне публічне право та право ЄС: методичні вказівки і завдання для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності «Міжнародне та європейське право». Івано-Франківськ, 2022. 82 с.

<https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%bb%d1%8f-%d1%81%d0%b5%d0%bc%d1%96%d0%bd%d0%b0%d1%80%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b8%d1%85-%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d0%b0-2/>

Викладач

Доктор юридичних наук, доцент,

Професор кафедри

Віталій КНИШ